

Motion till riksdagen

1985/86: Jo248

Viola Claesson (vpk)

Stordrift och djurhållning

– Jag har alltid trott att samhället menar att det är veterinärer som skall kontrollera att djuren är friska och ger bra mat, och att vår andra stora uppgift är djurskyddet. Men från att vara djurläkare, har vi alltmer glidit över till att bli stordriftens ekonomiska rådgivare . . . Man måste (också) inse vilka oerhörda ekonomiska intressen inom jordbruk och läkemedelsindustri man står emot.

(Veterinär Kristina Forslund, docent vid veterinärhögskolan i Ultuna, 1985-11-11)

Vpk har i särskild motion om livsmedelspolitiken och matkvaliteten upprepat kravet ur sitt livsmedelspolitiska program om att de s. k. *djurfabrikerna måste förbjudas*. Jag vill här utveckla synen på djurens livskvalitet, som en viktig faktor i jordbrukspolitiken.

Kristina Forslunds uttalande ovan ingick i en artikelserie i DN hösten och vintern 1985. "Sverige blev kräkfärdigt" just som vi skulle till att sätta tänderna i rullsyktan och julskinkan, skrev Dagens Nyheter med anledning av nyupptäckta missförhållanden inom animalieproduktionen. Kadaverhanteringen var en sådan fråga. Över 100 000 djur självdör varje år i djurstallar eller på väg till slakt.

Var fjärde gris som slaktas lider av magsår, fläcklever, bölder och svanssår. Genom vanskötsel, vilket förekommer också utanför storskalig animalieproduktion, och i djurfabriker drabbas djuren av beteenderubbningar. Djuren biter kroppsdelar av varandra, tappar hela fjäderskruden och utvecklar okända sjukdomar – "naturvidrigt i ordets egentliga mening", skrev Monica Boëthius i tidningen Vi.

Monopolföretagens styrning leder till att detaljhandelskedjorna anser sig ha svårt att motsvara konsumenternas krav på matkvalitet och bättre djurhållning. Detta handlar om svensk jordbrukspolitik i ett maktperspektiv som inte längre går att dölja för landets konsumenter. Om jordbrukspolitiken leder till att djuren lider, konsumenterna köpstrejkar och bönderna och detaljhandeln inte klarar av att gå konsumenterna till mötes, så måste politiken ändras.

Djurens sjuklighet vid ankomsten till slakterierna är mätbar liksom kor-nas minskade livslängd (5–6 år i dag mot 10–15 år tidigare). Pharmacias experiment och marknadsföring av det lugnande medlet Hoggpax, avsett för ångestdrabbade grisar, är ett av många exempel på hur läkemedelsindustrin just genom mätbara faktorer utnyttjar missförhållandena inom stor-

driften för egna syften. Djurens ökade infektionskänslighet är ett annat exempel på försämrade djurhållning och minskad livskvalitet. Med ett nytt sätt att mäta tillväxt inom livsmedels- och jordbruksproduktionen, på konsumenternas villkor och till fördel för djur och natur, går det att skapa helt nya förutsättningar.

Jordbruksministerns senaste uttalande om framtiden väcker farhågor. I sina förhoppningar på jordbruket ser Svante Lundkvist inte maten som det viktigaste utan jordbruket som råvaruproducent till den biotekniska industrin. Dessa visionära tongångar rimmar helt med stordriftsfantasternas och de traditionella tillväxtekonomernas drömmar om ett nytt Sverige. Liknande tankegångar finns i de öppningar till total manipulering av husdjuren, som den snabbt växande tekniken för genmanipulation innebär. De försök som i dag sker bakom slutna laboratoriedörrar och de snabba affärer som görs upp mellan de nya ekonomiska makthavarna i Sverige är alarmerande ur samhällsekonomisk, ekologisk och etisk synvinkel. I denna kapplöpning med tiden och om makten över maten och människornas och djurens välbefinnande behövs en kämpande konsument- och miljöorganisation som inser "vilka oerhörda ekonomiska intressen inom jordbruk och läkemedelsindustri man står emot".

Mot. 1985/86
Jo248

Hemställan

Mot bakgrund av det anförda föreslås

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om djurens livskvalitet, som en betydelsefull faktor i jordbrukspolitiken.

Stockholm den 27 januari 1986

Viola Claesson (vpk)